

РЕШЕНИЕ

№ 1738

гр. София, 07.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 120 СЪСТАВ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ВЕНЕТА СТ. Г.А

при участието на секретаря КАМЕЛИЯ АНЧ. КОСТАДИНОВА
като разгледа докладваното от ВЕНЕТА СТ. Г.А Гражданско дело №
20211110138859 по описа за 2021 година

При секретаря К. Костадинова, като разгледа докладваното от председателя **гр. дело № 38859/2021 г.**, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.422 вр.чл.124 и сл.ГПК.

Предявен е от Б. Т. АЛ., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, с. , ул. „ № 7, съдебен адрес: гр. София, бул. „ № 81В, ет. 8, ап. 22, чрез адв. В.Г. срещу В. ТР. Г., ЕГН *****, с адрес: с. , ул. „ № 5 , със съдебен адрес: гр. София, ул. „ № 67, ет. 2, ап. 18, чрез адвокат Н.С., иск с правна квалификация чл. 422 вр. чл. 415 ГПК във връзка с чл. 535 от ТЗ - за признаване за установено между страните, че ответника дължи на ищеца сумата от **2 500** лева, представляваща неизплатена главница в размер на 20 000 лева по Запис на заповед с дата на издаване 23.03.2015 г. и дата на падеж 23.03.2016 г., ведно със законната лихва от 28.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както и разноски.

В исковата молба се твърди, че на 23.03.2016 г. ответникът издал в полза на ищеца запис на заповед за сумата от 20 000 лв. Поради това, че длъжникът по записа на заповед не е заплатил изцяло дължимата сума, ищецът подал заявление по чл. 417 от ГПК, което било уважено. Било образувано изпълнително дело срещу длъжника по описа на ЧСИ Мариян Петков с № 20218510401397. След постъпило възражение от длъжника, ищецът предявил настоящия иск за установяване на процесното вземане по процесния запис на заповед, който е редовен от външна страна. Претендира разноски.

Ответникът е депозирал отговор в срока по чл. 131 от ГПК, в който оспорва иска като неоснователен. Прави възражение за настъпила давност по менителничния ефект, както и за настъпила давност на вземането по каузалното отношение, въз основа на което е

издаден. Сочи, че Записът на заповед обезпечава каузално отношение между страните по предоставен на ответника паричен заем, като счита, че това вземане е погасено по давност. Оспорва евентуално предявения иск. Моли съда да отхвърли исковите претенции и да му присъди разноски.

Софийски районен съд, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните съгласно чл.12 и чл.235, ал.2 ГПК, намира за установено следното:

Със Заявление по чл.417 от ГПК, депозирано в СРС на 28.04.2021 г. ищецът е поискал издаване на заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК срещу ответника за суми, дължими по Запис на заповед, издаден на 23.03.2015 г., с падеж на плащане на 23.03.2016 г. за сумата от **2000 лева** главница, ведно със законна лихва за периода от 28.04.2021 г. до датата на плащане на вземането и за разноски в общ размер на **600 лв.** В законовия срок длъжникът е оспорил заповедта, като съдът е указал на заявителя възможността да установи вземането си по реда на чл. 422 от ГПК. Това предполага допустимостта на исковата молба.

Видно от представения в оригинал Запис на заповед по приложеното ч.гр.д. № 24386/2021 г. по описа на СРС, 120 състав, същият е издаден на 23.03.2015 г. с падеж 23.03.2016 г. за сума в общ размер 20 000 лв. Върху документа е поставен печат за издаден изпълнителен лист за сумите от 17500 лв. плюс 1790 лв., издаден на 09.11.2020 г. Поставен е печат за издаден изпълнителен лист и по самото дело от 12.05.2021 г. за сумата от 2500 лв. плюс 600 лв. разноски.

Други допустими и относими доказателства по делото не са представени.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Основателността на предявения установителен иск се обуславя от установяването на валидно издаден Запис на заповед в полза на ищеца. В настоящия случай няма спор, че процесният Запис на заповед е валиден, съдържа всички изискуеми от закона реквизити и е с настъпил падеж на 23.03.2016 г.

Първото възражение на ответника в отговора на исковата молба е, че вземането е погасено по давност. Съгласно разпоредбата на чл. **537 от ТЗ** за записа на заповед се прилагат съответно и доколкото са съвместими с естеството му, разпоредбите за менителницата, като съгласно **чл. 531**, ал. 1 от същия закон, исковите по менителницата срещу платеца се погасяват с тригодишна давност от падежа. Предвид обстоятелството, че производството по чл. 422 от ГПК се явява продължение на образуваното заповедно производство по реда на чл. 410-417 от ГПК, то следва да се приеме, исковата молба е подадена на 28.04.2021 г. От представения и приложен към частно гражданското дело оригинал на запис на заповед е видно, че същият е с падеж 23.03.2016 г. Ето защо, съдът счита, че доводите за изтекла погасителна давност на ответника са основателни, тъй като предвидената в Търговския закон тригодишна давност за предявяване на настоящия иск е изтекла към 23.03.2019 г.

Предвид изложеното, съдът счита, че исковата претенция се явява неоснователна само на посоченото основание, следва да бъде отхвърлена като такава. Съдът не следва да обсъжда останалите доводи за неоснователност на иска, доколкото само първият от тях води до извода за неоснователност на исковата претенция.

При отхвърляне на главния иск следва съда да се произнесе по така предявения евентуален иск по чл. 534, ал. 1 от ГПК. Съгласно тази разпоредба, когато приносителят на

менителница, запис на заповед или чек изгуби исковите по тях поради давност или неизвършване на необходимите действия за запазване на правата по тях, той може да иска от издателя или платеща сумата, с която те са се обогатили в негова вреда. Този иск се погасява с тригодишна давност, която започва да тече от деня на изгубване на исковите по менителницата, записа на заповед или чека /ал. 2/. Предвид падежа на Записа на заповед на 23.03.2016 г. и изтичане на тригодишната давност по чл. 531, ал. 1 от ТЗ, то следва да се приеме, че давността за предявяване на иск по чл. 534, ал. 1 от ТЗ не е настъпила, тъй като тя започва да тече от 23.03.2019 г. и е също с тригодишен срок.

Предвид наведените твърдения от ответника, че процесния Запис на заповед се явява обезпечение по каузално правоотношение по договор за заем и с оглед възражението за погасяване на вземането по договора за заем чрез изтекла погасителна давност, съдът дължи проверка на тези доводи. По делото не са ангажирани каквито и да било доказателства за наличието на соченото каузално правоотношение по договор за заем, а ищцовата страна е оспорила тези доводи. В тежест на ответника е да докаже наличието на твърдяното каузално правоотношение, което в настоящото производство не е сторено. Независимо от това, съдът извърши проверка и установи, че при наличие на каузално правоотношение по договор за заем, обезпечено от процесния Запис на заповед, давността не би била изтекла към датата на подаване на заявлението по чл. 417 от ГПК на 28.04.2021 г., тъй като такива вземания се погасяват с петгодишна давност по чл. 110 от ЗЗД. Падежът на Записа на заповед е на 23.03.2016 г., поради което тази давност следва да изтече на 23.03.2021 г., но предвид наличието на извънредно положение, обявено на 13.03.2020 г. със **Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците /ЗМДВИП/ е уредено, че за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат редица срокове, в това число и давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Извънредното положение е отменено след 13 май 2020 г. и е даден гратисен период от една седмица, поради което за периода 13 март до 21 май 2020 г. давностните срокове, с които се погасяват правата на частноправните субекти са спрели. Ето защо, съдът приема, че в случая дори да е налице каузално правоотношение по договор за заем между страните, то вземането по това правоотношение не е погасено с изтекла погасителна давност. Това възражение се явява неоснователно.**

Ако поемателят по записа на заповед разполага с иск за събиране по общия ред на вземането по обезпечената с него каузална сделка, не би било налице неоснователно обогатяване на длъжника по записа на заповед, поради прескрибиране или преюдициране на ефекта, тъй като поемателят разполага с правен способ чрез друг иск да получи вземането си. Кондикционният иск по [чл. 534, ал. 1 от ТЗ](#) за неоснователно обогатяване се различава съществено от исковите по [чл. 55-59 от ЗЗД](#) и за установяване на основателността му не трябва да се изследва въпроса за наличие на размяна на имуществени блага от единия патримониум в другия, т.е. за степента на обедняване и обогатяване и съотношението между тях, тъй като такава размяна няма, предвид специфичността на менителничните правоотношения. В производството по предявен иск за менителнично неоснователно обогатяване по [чл. 534, ал. 1 ТЗ](#) съдът следва да извърши проверка освен за редовността на Записа на заповед от формална страна и на вземането, предмет на процесния запис на заповед, с оглед връзката между менителничния ефект и каузално правоотношение между страните само, ако е въведено твърдение за съществуване на такова конкретно каузално правоотношение или е направено от ответника възражение срещу твърденията от ищеца факти и обстоятелства във връзка с последното. При отсъствие на твърдение за

съществуване на каузално правоотношение между страните осъществяваната от решаващия съд проверка следва да бъде ограничена единствено в рамките на въведените от длъжника абсолютни менителнични възражения. Доколкото в случая твърдението за наличие на конкретна каузална сделка е оспорено и не е доказано, че точно твърдяната каузална сделка е обезпечена с процесния Запис на заповед, съдът е лишен от възможността да изследва съществуването на конкретното каузално правоотношение.

□

Предвид горното, съдът приема, че искът по [чл. 534, ал. 1 ТЗ](#) е основателен, тъй като ищецът в качеството му на приносител на записа на заповед е доказал наличието на действителен менителничен ефект /записа на заповед/, както и че търпи вреда, поради невъзможността да реализира менителничните си имуществени права. Вредата при подобна хипотеза се изразява в това, че имуществото на приносителя не може да се увеличи с паричната сума по ефекта, а това е така, защото вземането по ценната книга е погасено по давност. Обогащаването на издателя на записа на заповед ще се състои в това, че той не намалява пасива си в имуществото си и то поради факта, че спестява разходи за погасяване на задължението.

При този изход на спора, само ищецът има право на разноски, съобразно ангажираните доказателства за такива, а именно: 50 лв. за държавна такса в заповедното производство, 50 лв. за държавна такса по исковото производство и 550 лв. за адвокатски хонорар, или общо сума от 650 лв.

По изложените мотиви, Софийски районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Б. Т. АЛ., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, с. , ул. „№ 7, съдебен адрес: гр. София, бул. „№ 81В, ет. 8, ап. 22, чрез адв. В.Г. срещу В. ТР. Г., ЕГН *****, с адрес: с. , ул. „№ 5, със съдебен адрес: гр. София, ул. „№ 67, ет. 2, ап. 18, чрез адвокат Н.С., иск с правна квалификация чл. 422 вр. чл. 415 ГПК във връзка с чл. 535 от ТЗ - за признаване за установено между страните, че ответника дължи на ищеца сумата от **2 500** лв. /две хиляди и петстотин лева/, представляваща неизплатена главница в размер на 20 000 лева по Запис на заповед с дата на издаване 23.03.2015 г. и дата на падеж 23.03.2016 г., ведно със законната лихва от 28.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, като неоснователен, поради погасяването му с давност.

ОСЪЖДА В. ТР. Г., ЕГН *****, с адрес: с. , ул. „№ 5 да заплати на Б. Т. АЛ., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, с. , ул. „№ 7, сумата от **2 500** лв. /две хиляди и петстотин лева/, представляваща неизплатена главница в размер на 20 000 лева по Запис на заповед с дата на издаване 23.03.2015 г. и дата на падеж 23.03.2016 г., ведно със законната лихва от 28.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, на основание чл. 534, ал. 1 от ТЗ, както и за разноски в размер на 650 лв. /шестстотин и петдесет лева/ в двете производства, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____